

סיכום

ויקח משה אותם מעל כפיהם ויקטר המזבחה.

ופרש"י: משה שימש כל שבעת ימי המילואים בחלוק לבן.

במדרש נאמר "כל שבעת ימי המילואים היה משה משמש בכהונה גדולה"; ואילו רש"י משמיט את הגדרת שימושו של משה בימי המילואים ככהונה, ומציין רק את הפרט הטפל (לכאורה) – סוג הבגדים שבהם שימש.

לכאורה ניתן היה לבאר זאת עליפי שיטת רש"י בפירושו על הש"ס, ששימושו של משה בשבעת ימי המילואים לא היה בגדר כהונה, אלא הוראת שעה מיוחדת. אך הדברים אינם מתיישבים עם דברי רש"י במקומות אחרים בפירושו על התורה, שמהם משמע שמשה אכן היה בגדר כהן ושימש בכהונה.

והביאור בזה:

מצינו שהמשכן שימש לשתי מטרות: (א) בדומה לבית המקדש – מקום המיועד להקרבת קרבנות; (ב) "אוהל מועד" – מקום המיועד לדיבורו של הקב"ה עם משה ("ונועדתי לך שם").

ומאחר שעיקר תפקידו של משה היה קבלת דבר ה' ומסירתו לישראל – הרי שמבחינתו של משה תכליתו העיקרית של המשכן היתה לשמש כ"אוהל מועד", ותפקידו כמקום להקרבת קרבנות היה משני בחשיבותו.

וזהו יסוד המחלוקת בגדר כהונתו של משה: לפי הדעה ש"לא פסקה כהונה אלא מזרעו של משה" – נשא משה בתפקיד עצמאי של כהונה, בנפרד מתפקידו העיקרי כמקבל התורה; ואילו לפי הדעה ש"לא נתכהן משה אלא בשבעת ימי המילואים בלבד" – לא היתה כהונתו תפקיד נפרד ועצמאי, אלא חלק בלתי-נפרד מתפקידו כמקבל דבר ה', תפקיד שדרש במקרים מסויימים גם שימוש בכהונה (כמו בשבעת ימי המילואים).

זוהי, אפוא, כוונת רש"י בהדגשתו "משה שימש כל שבעת ימי המילואים בחלוק לבן" (ולא "בכהונה גדולה"): כהונתו של משה היתה חלק בלתי-נפרד מתפקידו כמקבל דבר ה' (כדעה השנייה לעיל), תפקיד שלשמו לא נדרשו בגדים מיוחדים; ולכן לא היה לו צורך בבגדים מיוחדים גם בשעה ששימש בכהונה, והוא הסתפק בחלוק לבן בלבד.

ההוראה בעבודת האדם: בכוחו של כל אדם מישראל לרומם את עצמו לדרגה כה נעלית של דבקות בתורת ה', עד שכל שאר העניינים – גם אלו שבקדושה – יהיו משניים ו"זרים" מבחינתו.